

Aleph - Implementace a rozvoj do roku 2025

Úvod

Aleph je páteří systém knihovny NK ČR. V rámci jeho vývoje prochází každých pět let na nový HW a sudou verzi. Posledně 2014/2015. Momentálně máme verzi 22. Na trhu je od druhé polovice roku 2014, přičemž plánovaný fixy jsou zatím do roku 2019 ale v rámci politiky ExLibris u LTSS podpory dvou posledních verzí v podstatě do vydání nového Aleph 24 kolem června 2022 (původně 2020). Přejít na novou verzi by tedy teoreticky spadl na konec roku 2022, nebo začátek 2023. Tento postup ale nese vícero rizik a nutností taktických rozhodnutí.

https://knowledge.exlibrisgroup.com/Aleph/Knowledge_Articles/Aleph_Service_Pack_and_Release_Schedule

1. Podpora, a rozvoj HW, virtualizace a případná kontejnerizace

Na rozdíl od samotného systému, který běží na VMWare vSphere virtualizační platformě NK ČR, jeho Oracle DB běží na fyzickém HW. Je důležité vědět, že HW na kterém DB běží, bude nejenom morálně, ale i technicky zastaralý a míra rizik poroste od roku 2021 významným způsobem, takže bychom rozhodně doporučovali jeho celkovou revizi.

Otázkou do budoucna je, nakolik je propojení virtuálně provozované s DB na fyzickém HW efektivní a před nákupem nového HW je vhodné provést testy, jestli raději nedoplnit kapacity vSphere a tuto kritickou službu provozovat kompletně virtuálně, nebo dokonce nezvažovat v rámci High Availability její zapouzdření v kontejnerech, např. pro možnost ji přenášet, škálovat a nasazovat dle potřeb a umožnit dostupnost celé instance v každé situaci a v různých prostředích.

2. Verzování, upgrade SW

Problém při verzi 22 je na rozdíl od verze 23 podpora zatím neočekávaných konfliktů s technologií Oracle DB 11.2.0.4 u samotného Oracle a následně v ExLibris. Premiere support končil lednem 2015, konec extended support je naplánován na 31/12/2020. U technologie použité v Aleph 23 je konec supportu Oracle DB 12.2 dle Oracle plánován na březen 2026.

https://knowledge.exlibrisgroup.com/Aleph/Knowledge_Articles/Aleph_and_Oracle_Extended_Support%3A_Oracle_11.1%3B_Oracle_11.2.0.4

Aleph 23 jako varianta nicméně nepřináší jinak zásadní zlepšení a důležité systémové opravy se týkají do vydání Aleph 24 obou verzí. Každopádně Aleph 23 se vyznačuje použitím technologie s dlouhodobější podporou. Na druhé straně je možné překlenout dobu od konce roku 2020 do března 2026 tím, že si od výrobce technologie Oracle prostřednictvím servisního partnera vyžádáme tzv. Indefinite support, který zahrnuje i verze 11.2.0.4. Rizikem je předpoklad vyšší finanční náročnosti řešení.

<http://www.oracle.com/us/support/library/lifetime-support-technology-069183.pdf>

Po interních konzultacích se specialisty sekce DaT je vhodné vnímat a plánovat upgrade Aleph jako taktický prvek. Současná stabilní a zaběhnutá instance by se neměla měnit a vydrží tak do roku 2022, kdy bude nutné přejít na novou verzi (nejpozději pak na jaře 2023).

Jakékoli zdržení vydání verze Aleph 24 ze strany je třeba vnímat jako okamžitý popud k přechodu na instanci Aleph 23, umožní běh systémů do roku 2026. Problémy se stabilitou systému se sice neočekávají, ale klid a podpora pro páteří systém NK ČR je v tomto případě pro provoz důležitým prvkem.

3. Dokumentace implementace

V systému Aleph se nemůže zasahovat do zdrojových kódů, ale dají se ovlivnit standardní procedury zavedením externích procedur. Jejich dokumentace, stejně jako dokumentace propojeností bázi a administrátorských skriptů, zajistí schopnost vyhodnotit možnosti a náročnost potenciální migrace, ale hlavně a především udržitelnost správy systému a knowledge base pro kritické situace. Aktuální neexistence platné dokumentace je významným rizikem pro NK ČR jako instituci. Je proto nutné urychleně popsat a zadokumentovat rozdíl instance NK od oficiální verze od Exlibris.

4. Studie proveditelnosti migrace na jiné systémy

Potenciální rozhodnutí o přechodu na nový knihovnický systém bude muset být provedeno až po projednání a se souhlasným postojem všech tří knihoven provozujícím ekosystém národních bibliografických referencí (NK, MZK Brno, VK Olomouc). Vedle politické shody, je nezbytné zohlednit časovou náročnost změny. Předběžný kvalifikovaný odhad přechodu na systém ALMA je minimálně jeden až jeden a půl roku, u jiných systému minimálně tři a víc roků (KOHA, Evergreen ...).

Doporučujeme zachovat provoz a podporu systému Aleph minimálně do konce roku 2025, možná až do roku 2027 jako produkční služby, pokud si technologické podmínky nebo nepředvídatelné kroky dodavatele nevynutí opak.

Přitom bychom měli být schopní reflektovat okolní situaci, a proto doporučujeme např. vypsát program VAV, nebo jinou formou realizovat studii možností výměny systému po stránce technologicko-programátorské.